

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/62/2025
Identifikačné číslo spisu:	4622010477
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Štíft
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4622010477.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Štífta a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a Mgr. Michala Polláka v trestnej veci obvineného I. J. a spol. pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona a iné, prerokoval na verejnom zasadnutí v Bratislave 26. marca 2026 dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky podané proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. septembra 2024, č. k. 2To/38/2024-1067, a takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku sa vyslovuje, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 25. septembra 2024, č. k. 2To/38/2024-1067, výrokmi v bodoch III. a IV., z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 10 ods. 2, § 21 ods. 1 písm. d) a § 294 ods. 2 Trestného zákona a § 280 ods. 2, § 285 písm. b) a § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Trestného poriadku v prospech obvinených G. J., nar. XX. D. XXXX a I. J., nar. XX. I. XXXX.

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Nitre z 25. septembra 2024, č. k. 2To/38/2024-1067, v oslobodzujúcej časti týkajúcej sa obvineného G. J. (bod III.) a v časti postúpenia veci na prejednanie priestupku týkajúcej sa obvineného I. J. (bod IV.), ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku sa Krajskému súdu v Nitre prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra (ďalej „okresný súd“) rozsudkom zo 16. februára 2024, sp. zn. TO-1T/108/2022, (v spoločnom konaní s ďalšou obvinenou osobou) uznal za vinného okrem iného v bode II. obvineného I. J. zo zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného

zákona („Tr. zák.“) a obvineného G. J. z pomoci k zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák. k § 294 ods. 2 Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe s uložením (spolu s uznaním viny za inú trestnú činnosť) každému obvinenému podľa § 294 ods. 2, § 36 písm. j), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, § 41 ods. 2 Tr. zák. a § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. úhrnného trestu odňatia slobody vo výmere tri roky s podmieneným odkladom jeho výkonu s probačným dohľadom na skúšobnú dobu tri roky a uloženou povinnosťou podľa § 51 ods. 4 písm. j) Tr. zák. zúčastniť sa na psychologickom poradenstve zameranom predovšetkým na rešpektovanie noriem spoločnosti, ich dodržiavanie a predchádzanie návratu k páchaniu trestnej činnosti a obvinenému I. J. podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. aj trestu prepadnutia veci (8 ks nábojov v nabíjacom pásiku kaliber 762).

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podali odvolania obaja obvinení a prokurátor, na podklade ktorých Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“) rozsudkom z 25. septembra 2024, č.k. 2To/38/2024-1067,

- v bode I. podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Trestného poriadku („Tr. por.“) zrušil rozsudok okresného súdu v celom rozsahu,

- v bode II. podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného G. J. za vinného z prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v bode I. rozsudku a obvineného I. J. z prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v bode II. rozsudku s tým, že krajský súd uložil každému obvinenému podľa § 294 ods. 1, § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. a § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere jeden rok s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu dva roky a obvinenému I. J. podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. aj trest prepadnutia veci (8 ks priemyselne vyrobených nábojov so stredovým zápalom kalibru 7,62x39 v nabíjacom pásiku),

- v bode III. podľa § 285 písm. b) Tr. por. z dôvodu, že skutok nie je trestným činom oslobodil obvineného G. J. spod obžaloby Okresnej prokuratúry Topoľčany z 28. novembra 2022, sp. zn. Pv 200/19/4406, pre skutok v obžalobe označený ako bod II., právne kvalifikovaný ako pomoc k zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák. k § 294 ods. 2 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že obvinený G. J. v presne nezistenom čase, ktorý predchádzal jeho zadržaniu podľa § 85 ods. 1 Tr. por. dňa 9. februára 2020 v čase o 21:45 hod. v obci T., asi 50 metrov od farmy chovu ošípaných (GPS súradnice XX.XXXXXX, XX.XXXXXX) v rozpore s § 56 zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive v znení neskorších predpisov odovzdal - prenechal strelnú zbraň, opakovaciu guľovnicu nemeckej výroby zn. D. XXX, kalibru XxXX I. výr. číslo Q., s príslušným zásobníkom, vybavenú nosným remeňom a príslušným zameriavacím ďalekohľadom zn. K. M. P. Y. s parametrami 2,5-10x56 a 4 ks priemyselne vyrobenými nábojmi so stredovým zápalom kalibru 5 I. obvinenému I. J., o ktorom vedel, že nemá povolenie na nosenie a držbu strelných zbraní a streliva, a to z dôvodu, že „keby ich niekto zastavil, aby nepovedali, že tam boli pytliačiť“, pričom I. J. bezprostredne po tom, ako mu obvinený G. J. túto zbraň odovzdal na vyššie uvedenom mieste bez povolenia, hoci vedel, že nie je držiteľom príslušnej skupiny zbrojného preukazu, mal túto zbraň pri sebe po dobu najmenej 37 minút a 10 sekúnd (17 minút 10 sekúnd cesta a 20 minút čakanie pri cintoríne v obci T.) a túto zbraň následne ukryl v starom rodinnom dome, tzv. zrúcanine so súpisným číslom XX, vedený na LV č. XX, katastrálne územie T., parc. číslo XXX/X a XXX/X, a to pri plote, kde sú škridle, kde bola ukrytá až do jej dobrovoľného vydania v zmysle § 89 ods. 1 Tr. por. spolumajiteľkou uvedeného domu - zrúcaniny S. T. dňa 10. februára 2020 v čase o 13:30 hod.,

- v bode IV. podľa § 280 ods. 2 Tr. por. trestnú vec obvineného I. J. pre skutok uvedený pod bodom II. obžaloby Okresnej prokuratúry Topoľčany z 28. novembra 2022, sp. zn. Pv 200/19/4406, právne kvalifikovaný ako zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Tr. zák., postúpil Okresnému úradu Topoľčany na prejednanie priestupku, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že obvinený G. J. v presne nezistenom čase, ktorý predchádzal jeho zadržaniu podľa § 85 ods. 1 Tr. por. dňa 9. februára 2020 v čase o 21:45 hod. v obci T., asi 50 metrov od farmy chovu ošípaných (GPS súradnice XX.XXXXXX, XX.XXXXXX) v rozpore § 56 zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive v znení neskorších predpisov odovzdal - prenechal strelnú zbraň,

opakovaciu guľovnicu nemeckej výroby zn. D. XXX, kalibru XxXX I.. výr. číslo Q., s príslušným zásobníkom, vybavenú nosným remeňom a príslušným zameriavacím ďalekohľadom zn. K. M. P. Y. s parametrami 2,5-10x56 a 4 ks priemyselne vyrobenými nábojmi so stredovým zápalom kalibru 5 I. obvinenému I. J., o ktorom vedel, že nemá povolenie na nosenie a držbu strelných zbraní a streliva, a to z dôvodu, že „keby ich niekto zastavil, aby nepovedali, že tam boli pytliačiť“, pričom I. J. bezprostredne po tom, ako mu obvinený G. J. túto zbraň odovzdal na vyššie uvedenom mieste bez povolenia, hoci vedel, že nie je držiteľom príslušnej skupiny zbrojného preukazu, mal túto zbraň pri sebe po dobu najmenej 37 minút a 10 sekúnd (17 minút 10 sekúnd cesta a 20 minút čakanie pri cintoríne v obci T.) a túto zbraň následne ukryl v starom rodinnom dome tzv. zrúcanine so súpisným číslom XX, vedený na LV č. XX, katastrálne územie T., parc. číslo XXX/X a XXX/X, a to pri plote, kde sú škridle, kde bola ukrytá až do jej dobrovoľného vydania v zmysle § 89 ods. 1 Tr. por. spolumajiteľkou uvedeného domu - zrúcaniny S. T. dňa 10. februára 2020 v čase o 13:30 hod.,

- v bode V. podľa § 312 ods. 4 Tr. por. zobral na vedomie späťvzatie odvolania prokurátora Okresnej prokuratúry Topoľčany vo vzťahu k obvinenému I. J.,

- v bode VI. podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie prokurátora ako nedôvodné.

Proti výrokom v bodoch III. a IV. uvedeného rozsudku krajského súdu podal dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky v neprospech obvinených I. J. a G. J. podaním doručeným prvostupňovému súdu 12. augusta 2025 (č. l. 1129 - 1134), v ktorom navrhol, aby Najvyšší súd SR podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že výrokmi v bodoch III. a IV. rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. septembra 2024, č. k. 2To/38/2024-1067, bol z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. porušený zákon v § 10 ods. 2, § 294 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a v § 280 ods. 2, § 285 písm. b), § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) a § 322 ods. 3 Tr. por. v prospech obvinených I. J. a G. J., podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil výroky v bodoch III. a IV. rozsudku krajského súdu a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Dovolanie bolo podané z dovolacieho dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolateľ uviedol, že základným dôvodom nezákonnosti rozhodnutia krajského súdu je tá skutočnosť, že skutok v bode II. obžaloby a prvostupňového rozsudku mylne, na rozdiel od obžaloby a prvostupňového rozsudku, právne kvalifikoval ako prečin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. a následne aplikoval tzv. materiálny korektív podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. Predmetný skutok mal byť správne právne kvalifikovaný ako zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Tr. zák., bez možnosti aplikovania tzv. materiálneho korektívu, ktorý je použiteľný len v prípade prečinu. Z príslušných ustanovení je zrejmé, že prečinom je len odsek 1 § 294 Tr. zák. a § 10 ods. 2 Tr. zák. sa vzťahuje iba na nedovolené nakladanie so strelivom, ustanovenie odseku 2 § 294 Tr. zák. je už zločinom a vzťahuje sa výlučne na strelnú zbraň tak, ako je uvedené v inkriminovanom skutku - opakovacia guľovnica nemeckej výroby, zn. D. XXX, kalibru XxXX I.. výr. č. Q., s príslušným zásobníkom, vybavená nosným remeňom a príslušným zameriavacím ďalekohľadom, zn. K. M. P. Y. s parametrami 2,5-10x56. V tomto ohľade dovolateľ poukázal aj na ustálenú súdnu prax - judikát R 96/2014. Podľa dovolateľa teda napadnutý rozsudok krajského súdu trpí tak závažnými hmotnoprávnymi a procesnoprávnymi nedostatkami, že je nevyhnutné v napadnutej časti jeho zrušenie a vydanie nového, zákonu zodpovedajúceho rozhodnutia s tým, že je nesporné, že vytýkané porušenie zákona krajským súdom zásadne ovplyvnilo postavenie oboch obvinených, keďže namiesto odsúdenia bol G. J. právoplatne oslobodený spod obžaloby a v prípade I. J. bol skutok postúpený Okresnému úradu Topoľčany, ktorý by ho mal prejednať ako priestupok.

K podanému dovolaniu sa vyjadrili obaja obvinení prostredníctvom obhajkyne JUDr. Ivety Lenčesovej podaním z 15. októbra 2025 (č. l. 1158 - 1166), v ktorom navrhli dovolanie generálneho prokurátora SR zamietnuť podľa § 392 ods. 1 Tr. por. s tým, že nepovažujú dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. v spojení s § 371 ods. 5 Tr. por. za preukázaný. Podľa vyjadrovateľov zo strany krajského súdu nedošlo k zmene právnej kvalifikácie zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. na prečin podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. a táto skutočnosť nevyplýva zo žiadnej časti napadnutého rozsudku krajského súdu. Zmena právnej kvalifikácie na prečin sa neuvádza vo výrokoch v bodoch III. a IV. a ani v samotnom odôvodnení napadnutých výrokov a je zo strany dovolateľa len prezumovaná. Možno prisvedčiť právnomu názoru dovolateľa, že v prípade

zločinu nemohlo dôjsť k použitiu, tzv. materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 Tr. zák., pretože zo znenia samotného ustanovenia je zrejmé, že tento možno použiť len pri prečine. Napriek tomu sú napadnuté výroky III. a IV. správne, pretože zo strany obvinených nedošlo k spáchaniu trestného činu, keď zo strany obvineného G. J.Á. išlo o legálne držanie zbrane, na ktorú mal zbrojný preukaz a v prípade obvineného I. J. išlo o nedovolené držanie rádo vo minútach (po dobu 37 minút a 10 sekúnd, z toho 17 minút a 10 sekúnd cesta a 20 minút čakanie pri cintoríne). Nikdy nemal v úmysle držať zbraň pre seba ani ju použiť, strieľať z nej, pytliačiť, vôbec spáchať akýkoľvek trestný čin alebo niekoho ohrozovať, nebol ohrozený život, zdravie ani majetok, nedošlo k všeobecnému ohrozeniu, čím absentuje objekt trestného činu, pred ktorým má Trestný zákon spoločnosť chrániť. Z vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že účelom prenechania zbrane nebolo reálne zadováženie a držanie strelnej zbrane pre seba ako to predpokladá § 294 ods. 2 Tr. zák. a v tomto prípade absentuje úmysel ku konaniu, ktoré právna norma predpokladá. Absenciu úmyslu potvrdzuje aj skutočnosť, že hneď ako pre brata zbraň preniesol, neponechal si ju vo vlastnej držbe, ale ukryl ju pre brata na cudzom mieste, nie vo vlastnom dome a uvedené nepriamo potvrdzuje aj znalecký posudok KEÚ PZ, z ktorého vyplýva, že zaistené zbrane a ich komponenty neboli použité pri doposiaľ neobjasnenej trestnej činnosti. Takýto skutok nenapĺňa objektívnu ani subjektívnu stránku skutkovej podstaty zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. Ďalej zdôraznili, že právny poriadok duálne upravuje rovnakú hypotézu protispoločenského konania aj v § 69 zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kde ide o identické znenie priestupku na úseku nedovoleného ozbrojovania. Samotný zákonodarca tak jednoznačne nestanovil hranicu medzi spáchaním trestného činu a priestupku pri nedovolenom ozbrojovaní a je preto výslovne na cite orgánov činných v trestnom konaní a súdu pre spravodlivosť a špecifiká jednotlivých prípadov, aby pri aplikačnej praxi individuálne posúdili, či to isté konanie (neoprávnené držanie zbrane) má byť posudzované podľa režimu trestného alebo priestupkového práva. Inštitút materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. môže byť pri rozlišovaní hraníc spoločenského konania analogickým vodítkom pre naplnenie spravodlivosti. V tomto smere všetky predpoklady pre posúdenie skutku u I. J. boli splnené (spôsob spáchania činu nebol nebezpečný pre spoločnosť, nedošlo k žiadnym následkom ako ublíženiu na zdraví, pytliactvu, ohrozeniu človeka, nebola tu snaha získať držbu nad nedovolenou zbraňou, išlo o držbu na veľmi krátky čas v minútach a pohnútkou bola iba pomoc bratovi, účelom nebolo spáchať protiprávny čin) a konanie nemôže napĺňať takú závažnosť, že dosahuje hranicu trestného činu, nanajvýš priestupku. Pokiaľ sa bude konanie posudzovať prísne formalisticky, nemalo dôjsť k použitiu materiálneho korektívu. Ak však dovolací súd posúdi, že závažnosť činu I. J. naplnila iba závažnosť priestupku podľa § 69 ods. 1 písm. a) zákona č. 190/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, pričom zákonodarca ponechal právne posúdenie rovnakého skutku na dve rozličné právne normy, potom zistené porušenie zákona zásadne neovplyvní postavenie obvinených a daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. tak podľa § 371 ods. 5 Tr. por. nemožno použiť.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) na rozhodnutie o podanom dovolaní 4. novembra 2025 a vec napadla na rozhodnutie do senátu 5T, ktorý podľa Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2025 v znení účinnom v čase nápadu veci rozhoduje v zložení JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Peter Štíft a Mgr. Michal Pollák.

Na verejnom zasadnutí dovolacieho súdu, ktoré sa uskutočnilo v neprítomnosti obvinených na základe ich písomných žiadostí z 11. marca 2026, prokurátor v konečnom návrhu uviedol, že zotrváva na dovolaní v celom rozsahu vrátane petitu z dôvodov v ňom uvedených, išlo o neoprávnené držanie zbrane, ktoré je postihované podľa § 294 ods. 2 Tr. zák., ktorý je zločinom a v takomto prípade nie je možné aplikovať materiálny korektív podľa § 10 ods. 2 Tr. zák.

Naproti tomu obhajkyňa na verejnom zasadnutí v konečnom návrhu uviedla, že dovolanie navrhuje zamietnuť podľa § 392 ods. 1 Tr. por. v zmysle vyjadrenia k dovolaniu s tým, že nie je sporné, že materiálny korektív podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. je možné použiť len pri zločine, čo výslovne vyplýva z daného zákonného ustanovenia. Z pohľadu klientov obhajkyňa poukázala na ustanovenie § 371 ods. 5 Tr. por. a skutočnosť, že jeden bol legálnym držiteľom zbrane a u druhého išlo o nelegálne držanie zbrane v rozsahu približne 37 minút. Vzhľadom na dualitu postihovania takéhoto protiprávneho konania

ako trestného činu a priestupku je potrebné zvážiť, či zistené porušenie zásadne ovplyvní postavenie obvinených a v tomto ohľade poukázala, že u klientov uplynie skúšobná doba podmieneného odsúdenia o pol roka a prípadný následne ukladaný súhrnný trest by zásadne neovplyvnil ich postavenie.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371, vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší hocí len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Po predložení spisového materiálu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal podané dovolanie spolu so spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané generálnym prokurátorom SR ako oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. a) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 posledná veta Tr. por.), v zákonom ustanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň bolo zistené, že dovolanie je ohľadom namietaného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dôvodné, keďže krajský súd nesprávne aplikoval materiálny korektív podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. pri zločine.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia na úrovni riadneho opravného prostriedku. Dovolanie preto možno podať iba proti niektorým druhom súdnych rozhodnutí vydaných v trestnom konaní (sú výslovne uvedené v § 368 ods. 2 Tr. por., pričom minister spravodlivosti môže podať dovolanie aj proti rozhodnutiam uvedeným v § 371 ods. 2 Tr. por.), a to iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por. a dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.), pričom dovolací súd je viazaný uplatnenými vecnými dôvodmi dovolania (dovolateľom vytýkanými chybami) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolateľom neuvedených pochybení (§ 374 Tr. por., § 385 Tr. por.). Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúma v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie, ak neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Tr. por.) a povinnosť obsahovo namietat skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Tr. por.).

V prípade uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je nutné zistenie, že

rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom však podľa vyššie citovanej zákonnej dikcie tohto ustanovenia dovolací súd správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať a meniť. V prípade tohto dovolacieho dôvodu dovolanie neslúži na revíziu skutkových zistení vykonaných súdom prvého stupňa a odvolacím súdom (to je možné len na základe dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Tr. por.), t. j. v dovolaní nie je prípustné právne účinne namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne a ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu. Zistený skutkový stav môže dovolací súd posudzovať len z pohľadu nesprávneho právneho posúdenia skutku v skutkovej vete meritórneho rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa alebo nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia (resp. právneho predpisu, ak má priamy vzťah k právnemu posúdeniu skutku), ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré je obsahom skutkovej vety meritórneho rozhodnutia a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť. Teda vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete meritórneho rozhodnutia môže v dovolaní obvinený a generálny prokurátor uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nie však námietky skutkové (primerane R 57/2007-II., S 3/2011, R 47/2014-II., R 14/2015-III.). V tomto ohľade je irelevantným, pokiaľ obvinení vo vyjadrení k dovolaniu poukazovali nesplnenie úmyselnej formy zavinenia v konaní obvinených, keďže subjektívna stránka trestného činu predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovan, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia, teda posúdenie subjektívnej stránky trestného činu je možné len posúdením a hodnotením vykonaných dôkazov, čo však nie je možné posudzovať dovolacím súdom pri dovolaní podanom generálnym prokurátorom alebo obvineným (k tomu S 3/2011).

Podstatou podaného dovolania generálneho prokurátora SR je nesprávne právne posúdenie daného skutku (uvedeného v bode II. obžaloby) ako prečinu podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. a následne nesprávne aplikovanie ustanovenia § 10 ods. 2 Tr. zák. (materiálny korektív), t. j. ide o namietanie nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku a nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorým je aj ustanovenie § 10 ods. 2 Tr. zák. majúce z pohľadu možnosti jeho aplikácie iba na prečin kogentný charakter.

Dovolací súd k tomu uvádza, že dovolateľom napadnuté rozhodnutie krajského súdu vychádza zo skutkového stavu zisteného a ustáleného okresným súdom. Krajský súd ako súd oprávnený rozhodnúť o odvolaniach, nemal námietky ku zistenému skutkovému stavu ani k hodnoteniu dôkazov a tieto nijakým spôsobom nemodifikoval s tým, že v prípade daného skutku aplikoval ustanovenie § 10 ods. 2 Tr. zák. Pre účely dovolacieho konania je nevyhnutné v súlade so zákonným obmedzením prieskumu správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu teda vychádzať zo skutkových zistení okresného súdu, ktoré krajský súd prebral bez výhrady ako podklad pre svoje rozhodnutie.

Predmetný skutok uvedený v bode II. rozsudku okresného súdu (resp. v bode II. obžaloby) bol vo výrokoch III. a IV. rozsudku krajského súdu právne posúdený ako pomoc k zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák. k § 294 ods. 2 Tr. zák., resp. ako zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. V odôvodnení rozsudku krajského súdu je na strane 29 síce rozporuplne uvedené, že obvinení mali naplniť znaky zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák., resp. pomoci k zločinu podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. (t. j. slovné bolo vyjadrené, že ide o zločin, pričom však uvedené zákonné ustanovenie sa vzťahovalo na prečin), ale pre dovolací súd je rozhodujúce a určujúce ako bol daný skutok právne posúdený vo výroku daného meritórneho rozhodnutia, kde sa uvádza, že ide o zločin podľa § 294 ods. 2 Tr. zák.

Dovolací súd k tomu uvádza, že nedovolené ozbrojovanie a obchodovanie so zbraňami je tzv. ohrozovací trestný čin vymedzený v § 294 a § 295 Tr. zák. a trestným je teda už samotné ohrozenie a nie aj následok v podobe skutočného poškodenia zdravia či smrti a objektom je záujem spoločnosti na bezpečnosti ľudí proti možnému ohrozeniu ich života a zdravia, ktoré vyplýva z nekontrolovateľnej

výroby, držby či inej manipulácie so strelnými zbraňami alebo strelivom (tento bol naplnený s poukazom na držbu strelnej zbrane, opakovacej guľovnice, osobou, ktorá nemala zbrojný preukaz, ktorý by jej to umožňoval). Rozdiel medzi základnými skutkovými podstatami podľa § 294 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák. tvorí predmet neoprávnenej dispozície, ktorým je podľa odseku 1 strelivo a podľa odseku 2 strelná zbraň. V prejednávanej veci podľa skutkovej vety obvinený G. J. ...odovzdal - prenechal strelnú zbraň, opakovaciu guľovnicu nemeckej výroby zn. D. XXX, kalibru XxXX I.. výr. číslo Q., s príslušným zásobníkom, vybavenú nosným remeňom a príslušným zameriavacím ďalekohľadom zn. K. M. P. Y. s parametrami 2,5-10x56 a 4 ks priemyselne vyrobenými nábojmi so stredovým zápalom kalibru X I. obvinenému I. J., o ktorom vedel, že nemá povolenie na nosenie a držbu strelných zbraní a streliva, a to z dôvodu, že „keby ich niekto zastavil, aby nepovedali, že tam boli pytliačiť“, pričom I. J. bezprostredne po tom, ako mu obvinený G. J. túto zbraň odovzdal na vyššie uvedenom mieste, bez povolenia, hoci vedel, že nie je držiteľom príslušnej skupiny zbrojného preukazu, mal túto zbraň pri sebe po dobu najmenej 37 minút a 10 sekúnd (17 minút 10 sekúnd cesta a 20 minút čakanie pri cintoríne v obci T.) a túto zbraň následne ukryl... Vzhľadom na skutočnosť, že predmetom neoprávnenej držby bola strelná zbraň, je aj nesporné, že u oboch obvinených bol v prvostupňovom rozsudku, resp. v obžalobe tento skutok správne právne kvalifikovaný podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. ako zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami, resp. v prípade G. J. ako pomoc k tomuto zločinu podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák.

Z hľadiska bipartície posudzovanie trestných činov v Trestnom zákone (§ 9 Tr. zák.) je predmetný trestný čin podľa § 294 Tr. zák. v prvom odseku prečinom [úmyselný trestný čin s hornou hranicou trestnej sadzby trestu odňatia slobody neprevyšujúcou päť rokov - § 10 ods. 1 písm. b) Tr. zák.] a v druhom odseku zločinom (úmyselný trestný čin s hornou hranicou trestnej sadzby trestu odňatia slobody prevyšujúcou päť rokov, konkrétne osem rokov - § 11 ods. 1 Tr. zák.). Pokiaľ sa týka posudzovania tzv. materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 Tr. zák., podľa ktorého nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná, dovolací súd okrem explicitného znenia ustanovenia § 10 ods. 2 Tr. zák. poukazuje tiež na ustálenú rozhodovaciu prax, konkrétne R 96/2014, podľa ktorého: Ak páchatel' svojim konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa Trestného poriadku. Pravidlo „ultima ratio“ možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu § 10 ods. 2 Tr. zák., teda v zmysle platnej a účinnej zákonnej úpravy len pri prečinoch.

Z uvedených skutočností je zrejmé, že krajský súd ako odvolací súd pochybil, keď s poukazom na § 10 ods. 2 Tr. zák. (v zásade vzhľadom na dobu neoprávnenej držby danej strelnej zbrane) obvineného G. J. podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodil spod obžaloby pre skutok v obžalobe označený ako bod II., právne kvalifikovaný ako pomoc k zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák. k § 294 ods. 2 Tr. zák., pretože skutok nie je trestným činom (výrok v bode III. rozsudku krajského súdu), resp. podľa § 280 ods. 2 Tr. por. trestnú vec obvineného I. J. pre skutok v obžalobe právne kvalifikovaný ako zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. postúpil Okresnému úradu Topoľčany na prejednanie priestupku činom (výrok v bode IV. rozsudku krajského súdu).

Z pohľadu posúdenia § 371 ods. 5 Tr. por. [dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného] treba v zásade uviesť, že uvedené pochybenie zásadne ovplyvnilo postavenie oboch obvinených, keďže jeden obvinený bol oslobodený spod obžaloby a druhého vec bola postúpená na prejednanie priestupku, hoci išlo o konanie, v prípade ktorého by v prípade uznania viny bol obvineným ukladaný úhrnný trest za spáchanie viacerých trestných činov.

Pokiaľ obvinení v tejto súvislosti vo vyjadrení k dovolaniu poukazovali na úpravu priestupku v § 69 ods. 1 písm. a) zákona o strelných zbraňach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov postihujúceho obdobne dané protispoločenské konanie, tak treba uviesť, že táto sa

vzťahuje len na také konanie, ktoré nie je trestným činom a pokiaľ Trestný zákon v prípade zadováženia či držania strelnej zbrane, takéto konanie postihuje ako zločin, pri ktorom aplikácia materiálneho korektívu podľa zákona nie je možná, tak potom je daná úprava ako priestupku pre takéto protiprávne konanie bezpredmetná (jej aplikácia by pripadala do úvahy, pokiaľ by zákonodarca zmiernil postih podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. na úroveň prečinu).

Na základe uvedeného teda musel dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vysloviť, že predmetným rozsudkom krajského súdu vo výrokoch III. a IV. z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. bol porušený zákon v ustanoveniach § 10 ods. 2, § 294 ods. 2 Tr. zák. a v § 280 ods. 2, § 285 písm. b), § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Tr. por. v prospech obvinených, podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil dané rozhodnutie krajského súdu vo výrokoch III. a IV., ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Po vrátení veci na nové konanie krajský súd, ktorý je viazaný právnym názorom vysloveným dovolacím súdom (§ 391 ods. 1 Tr. por.), bude musieť opätovne prejednať a rozhodnúť o odvolaniach podaných proti rozsudku okresného súdu v časti týkajúcej sa skutku v bode II. rozsudku okresného súdu, ktorý bol právne posúdený v rozsudku okresného súdu v prípade obvineného I. J. ako zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. a v prípade obvineného G. J. ako pomoc k tomuto zločinu podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák. s tým, že aplikácia materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. je pri zločine vylúčená.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.